

Sygn. akt II S 104/13

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Iwona Tchórzewska (sprawozdawca)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Anna Podolska-Kojtych

Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Mikołajewski

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2013 roku w Lublinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi B. K. na naruszenie prawa strony do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy I C 312/11 prowadzonej przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie

postanawia:

- I. stwierdzić, że w sprawie I C 312/11 prowadzonej przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie nastąpiła przewlekłość postępowania;
- II. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie na rzecz B. K. sumę pieniężną w wysokości 2.000 zł (dwóch tysięcy złotych);
- III. oddalić skargę w pozostałym zakresie;
- IV. zwrócić B. K. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Lublinie uiszczoną opłatę od skargi w kwocie 100 zł (sto złotych).

Sygn. akt II S 104/13

UZASADNIENIE

W dniu 2 września 2013 roku do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie wpłynęła skarga B. K. w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) dotycząca postępowania w sprawie o sygnaturze akt I C 312/11. W dniu 4 września 2013 roku skarga, zgodnie z właściwością, została przedstawiona Sądowi Okręgowemu w Lublinie.

B. K. wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie I C 312/11, zobowiązanie Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie do rozpoznania sprawy w terminie 2 miesięcy od rozpoznania skargi oraz przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 20.000 zł.

W uzasadnieniu skargi skarżący podniósł, że sprawa I C 312/11 nie została rozpoznana mimo, że toczy się już od trzech lat. Kolejne terminy rozprawy były odraczane i postępowanie w sprawie trwa zdecydowanie dłużej, niż jest to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia. Sprawa o zapłatę odszkodowania nie jest bowiem sprawą skomplikowaną pod względem faktycznym i prawnym.

Wniosek o przyznanie na rzecz skarżącego od Skarbu Państwa sumy pieniężnej w wysokości 20.000 zł skarżący uzasadnił doznaniem znacznej szkody majątkowej wskutek przewlekłości postępowania sądowego. B. K. wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą w zakresie transportu. W związku z brakiem wypłaty należnego odszkodowania skarżący miał utrudnienia w prowadzeniu firmy z uwagi na brak pojazdu niezbędnego do jego działalności. Dlatego wynik postępowania cywilnego prowadzonego w sprawie objętej skargą jest znaczący dla skarżącego, bowiem w wypadku rozstrzygnięcia sprawy pomyślnie B. K. będzie mógł zainwestować w kolejny pojazd niezbędny do prowadzenia działalności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga jest zasadna w części.

W myśl art. 2 ust. 1 i art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843, ze zm.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy).

Celem wniesienia skargi na przewlekłość postępowania jest dyscyplinowanie czynności podejmowanych w toczącym się postępowaniu w określonej sprawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2011 roku, III SP 8/12, LEX nr 1171299 oraz z dnia 18 lutego 2005 roku, III SPP 19/05, LEX nr 154244). Z kolei nieterminowość w podejmowaniu czynności nosi cechy przewlekłości wówczas, gdy wydłużenie postępowania przekracza rozsądne granice (tak postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2005 roku, III SPP 96/05, OSNP 2005/23/384 oraz z dnia 22 kwietnia 2010 roku, III SPP 6/10, LEX nr 602069).

Mając na względzie powyższe oraz przebieg postępowania w sprawie I C 312/11 Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie Sąd Okręgowy uznał, że w sprawie tej doszło do przewlekłości postępowania.

Sprawa I C 312/11 Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie została wszczęta na skutek pozwu, wniesionego w dniu 21 września 2010 roku przez B. K. przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej, o zapłatę kwoty 20.944,35 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 października 2007 roku, tytułem odszkodowania za szkodę w pojeździe powoda.

Zatem od wszczęcia sprawy minął okres trzech lat, a tak długiego okresu postępowania nie uzasadnia zakres przeprowadzonych czynności sądowych.

Wskazać bowiem należy, że po dopuszczeniu na rozprawie w dniu 26 listopada 2010 roku dowodu z opinii biegłego, rozprawa w dniach 18 lutego 2011 roku, 13 kwietnia 2012 roku i 17 czerwca 2011 roku ulegała odroczeniu na kolejne wskazane terminy z uwagi na niedołączenie akt spraw karnej II K 4/08 Sądu Rejonowego w Puławach. Akta wymienionej sprawy karnej zostały nadesłane dopiero w dniu 13 sierpnia 2011 roku (k. 254 akt sprawy), w związku z czym akta sprawy objętej skargą dopiero w dniu 16 września 2011 roku zostały przekazane biegłemu celem sporządzenia opinii, a wyznaczona na ten dzień rozprawa także uległa odroczeniu. W konsekwencji, mimo wyznaczania kolejnych terminów rozprawy, przez okres blisko dziesięciu miesięcy postępowanie nie było efektywne z punktu widzenia jego celu, który stanowi rozstrzygnięcie sprawy co do istoty. Tak długiego opóźnienia nie

usprawiedliwia zaś okoliczność, że akta sprawy II K 4/08 Sądu Rejonowego w Puławach były dołączone do innej sprawy cywilnej Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie.

Także w dalszym toku postępowania czynności sądowe były podejmowane w sposób mający wpływ na jego nadmierne przedłużanie się. Mianowicie po zamknięciu rozprawy w dniu 27 czerwca 2012 roku i jej otwarciu na nowo w dniu 6 lipca 2012 roku rozprawa została wyznaczona na dzień 5 października 2012 roku. W tym dniu rozprawa została ponownie zamknięta i odroczone ogłoszenie orzeczenia do dnia 19 października 2012 roku. W dniu 19 października 2012 roku Sąd otworzył rozprawę na nowo i dopuścił dowód z opinii kolejnego biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych, uwzględniając tym samym wniosek dowodowy strony pozwanej, który to wniosek pierwotnie, na rozprawie w dniu 27 czerwca 2012 roku, został przez Sąd oddalony. Wprawdzie zgodnie z 240 § 1 k.p.c. sąd nie jest związany swoim postanowieniem dowodowym, a w myśl art. 241 k.p.c. sąd orzekający może zarządzić powtórzenie lub uzupełnienie postępowania dowodowego, ale w kontrolowanym postępowaniu podjęcie wskazanych czynności przez Sąd nastąpiło z opóźnieniem powodującym wydłużenie postępowania o kolejne trzy miesiące. Dodatkowo trzeba wskazać, że po wpłaceniu przez pozwanego w dniu 19 lutego 2013 roku zaliczki na koszt opinii uzupełniającej i dołączeniu do akt w dniu 4 marca 2013 roku dowodu uiszczenia zaliczki, dopiero na terminie rozprawy w dniu 12 kwietnia 2013 roku Sąd zlecił biegłemu sporządzenie opinii zgodnie z postanowieniem z dnia 1 lutego 2013 roku.

Z opisanych przyczyn i w świetle przywołanego wyżej art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, zawarty w rozpoznawanej skardze wniosek skarżącego B. K.o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie I C 312/11 Sądu Rejonowego Lublin- Zachód w Lublinie należało ocenić jako zasadny.

Stosownie do art. 12 ust. 4 i 5 powołanej ustawy, uwzględniając skargę sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2.000 do 20.000 zł, wypłaty zaś dokonuje sąd prowadzący postępowanie, w którym przewlekłość nastąpiła, ze środków własnych tego sądu. Mając na względzie przebieg postępowania w kontrolowanej sprawie Sąd Okręgowy za zasadne uznał przyznanie skarżącemu sumy pieniężnej w wysokości 2.000 zł. Wskazana w ustawie wysokość 20.000 zł jest wartością maksymalną, przyznawaną w wypadkach skrajnego naruszenia sprawności postępowania, o którym w niniejszej sprawie nie może być mowy. Wniosek skarżącego o przyznanie sumy pieniężnej we wskazanej maksymalnej wysokości nie zasługiwał zatem na uwzględnienie. Trzeba także podkreślić, że zawarte w skardze ogólne twierdzenia skarżącego o utrudnieniach w prowadzeniu firmy w związku z przedłużającym się brakiem wypłaty dochodzonego odszkodowania, nadto w sytuacji wypłaty na rzecz powoda przez pozwanego bezspornej kwoty 20.944,35 zł, nie uzasadniają przyznania wyższej sumy.

Skarga podlegała również oddaleniu w zakresie zawartego w niej wniosku o zobowiązanie Sądu Rejonowego Lublin- Zachód w Lublinie do rozpoznania sprawy w terminie 2 miesięcy od roztrzygnięcia skargi. W myśl art. 12 ust. 3 ustawy na żądanie skarżącego lub z urzędu sąd zaleca podjęcie przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, chyba że wydanie zaleceń jest oczywiście zbędne. Chodzi zatem o konkretne czynności w postępowaniu sądowym, a nie o postulowane przez skarżącego zobowiązanie Sądu do zakończenia sprawy w odpowiednim terminie. Zarazem z akt sprawy I C 312/11 Sądu Rejonowego w Lublinie wynika, że w sprawie jest wyznaczony kolejny termin rozprawy, na który wezwano biegłego celem wydania ustnej opinii uzupełniającej. W tej sytuacji zalecanie podjęcia czynności w trybie art. 12 ust. 3 ustawy jest zbędne.

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 12 ust. 2, ust. 4 i ust. 5 pkt 1 oraz art. 12 ust. 1, a także art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, Sąd Okręgowy w Lublinie orzekł jak w postanowieniu.